

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4C/13/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214200691
Dátum vydania rozhodnutia: 10.06.2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slavomír Ivanecký
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2014:8214200691.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudcom JUDr. Slavomírom Ivaneckým v právnej veci žalobkyne C.É. J., nar. X.X.XXXX, bytom T. XX, XXX XX J., zastúpenej JUDr. Vladimírom Pochom, advokátom so sídlom Hviezdoslavova 3, 085 01 Bardejov, proti žalovanému CETELEM SLOVENSKO a.s. so sídlom Panenská 7, 812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783, zastúpeného Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s.r.o. so sídlom Ružinovská 42, Bratislava, o zaplatenie 733,97€ s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni 390,55 € v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcom rozsahu žalobu z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa návrhom, doručeným súdu dňa 3.2.2014 domáha voči žalovanému zaplatenia sumy 733,97€ ako aj náhrady trov konania titulom bezdôvodného obohatenia. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť a zároveň vzniesol námietku premlčania.

Súd vykonal dokazovanie žalobou, písomnými a ústnymi vyjadreniami žalobkyne a žalovaného, spisovým materiálom tunajšieho súdu 4C 81/2012, ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav.

Dňa 4.10.2007 účastníci uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere vo výške 3.319,39€ (100.000,- Sk), pričom bolo dohodnuté, že žalobkyňa uhradí tento úver žalovanému v 36 mesačných splátkach po 116,71€ (3.516,- Sk). Prvá splátka bola v zmluve dohodnutá na 15.10.2007, ale neskôr bola presunutá na 15.11.2007. Úver mal byť splatený do 15.10.2010. Úver bol čerpaný jednorázovým financovaním a RPMN predstavuje 18,92%. V zmluve bol dohodnutý poplatok za uzavretie zmluvy vo výške 66,39€ (2.000,- Sk) a mesačný poplatok za správu úveru bol dohodnutý na 1,66€ (50,- Sk), ktorý je súčasťou mesačnej splátky. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá na 18,92%.

Tlačivo zmluvy - formulár pre spotrebiteľské úvery žalovaného, ktorý bol použitý aj v tomto prejednávacom prípade, je rozdelený na dve časti, obe sú už predpísané, bez možnosti žalobkyne ovplyvniť akýkoľvek údaj, z ktorých dolná časť, orámovaná a podfarbená tmavou farbou, obsahuje vopred vytlačené texty rozdelené na body: C/- úverová karta, D/- poistenie klienta, F/ - dohoda o zrážkach zo mzdy, E/ - súhlas so pracovaním osobných údajov. Do tejto časti formulára nie je možné nič mechanicky vpisovať ani meniť text. V spodnej časti tlačiva t.j. pod tmavým rastrom, je plnou čiarou vyznačené miesto pre vyznačenie dátumu a miesta uzavretia zmluvy a pod ním plnou čiarou vyznačené miesto pre podpisy. Bezprostredne pod týmito čiarami je rámček, obsahujúci vyhlásenie partnera žiadateľa o úver, ktorý je ale nepodpísané žiadnym z účastníkov. Horná časť formulárovej zmluvy obsahuje iným písmom (väčším než časti C, D, E, F) časti A a B, v časti A

konkrétne údaje o žalobkyni - meno, priezvisko, bydlisko, rodné číslo a číslo zmluvy - XXXXXXXXXXXXXXXX. V časti B zmluvy je uvedená výška úveru, mesačná splátka, počet mesačných splátok, ročná úroková sadzba, splatnosť, RPMN, ako aj časť C1/ úverovú kartu, v ktorej je uvedené, že úroková sadzba platná ku dňu podpisu je 23,4% ročne a poplatok za správu rev. úveru platný ku dňu podpisu zmluvy je 45,- Sk mesačne. Príklad - RPMN pri 1. čerpaní 20.000,- Sk v predajni pri pravidelnom mesačnom splácaní 1.000,- Sk bez poistenia je 31,76%. V prípade nečerpania peň. prostriedkov z úverového rámca karty, nevzniká peňažný záväzok. Na zadnej strane zmluvy sa nachádzajú všeobecné zmluvné podmienky žalovaného, ktoré sú uvedené najmenším typom písma a sú veľmi ťažko čitateľné.

Žalobkyňa mala žalovanému uhradiť 4.201,56€, suma ktorá pozostávala z poskytnutého úveru vo výške 3.319,39€, zo zmluvných úrokov v celkovej výške 760,13€ a poplatkov za poistenie úveru vo výške 122,04€. Predmetná suma 3.319,39€ bola žalobkyni poskytnutá dňa 11.10.2007 na bankový účet vedený v Slovenskej sporiteľni. Každá splátka vo výške 116,71€ mala zahŕňať úverovú istinu, zmluvne dohodnutý úrok a poplatok za poistenie úveru. Žalobkyňa žalovanému uhradila do okamihu, kedy žalovaný žalobkyni adresoval odstúpenie od zmluvy, sumu 3.662,81€, ktorá bola použitá na úhradu splátok splatných v mesiaci 11/2007 - 10/2010 v celkovej výške 3.536,33€ (33 x 116,71€ plus 79€ plus 5,13€ plus 3,39€ - odložená suma 120,03€ - odložená suma 282,56€) z toho úverová istina 2.659,14€, zmluvné úroky 755,15€, poplatky zo poistenie úveru 122,04€, poplatky za odoslanie upomienky 13,28€ (2x3,32€ plus 6,64€), poplatky za vstup pohľadávky do vymáhania v celkovej výške 37,36€, poplatky za odklad dlžných splátok úveru v celkovej výške 16,1€. Z tejto zaplatenej sumy žalobkyňa uhradila sumu 350€ do 13.7.2012, následne uhradila ešte 40,55€.

Žalovaný žalobkyni vyúčtoval aj zmluvnú pokutu za omeškanie so zaplatením splátky viac než 30. dní po splatnosti v súlade s článkom V3. Všeobecných zmluvných podmienok žalovaného, čo v prípade žalobkyni činilo 9,34€, t.j. 8% zo sumy 116,71€. Žalobkyňa požiadala o odklad splátok, čím sa celková splatnosť úveru posunula. Žalobkyni žalovaný podľa čl. V-4 všeobecných zmluvných podmienok vyúčtoval aj poplatok za odklad vo výške 4% z odloženej sumy t.j. 29.1.2010 vo výške 4,8€ z odloženej sumy 120,03€ a dňa 20.7.2010 vo výške 11,3€ z odloženej sumy 282,59€. Úhrada odloženej dlžnej sumy sa automaticky posúvala až na koniec splácania a predstavuje úverovú istinu. Žalovaný listom zo dňa 10.3.2011, ktorý sa mu vrátil ako neprevzatý v odbernej lehote dňa 4.4.2011, pričom žalobkyňa bola nezastihnutá na adrese trvalého bydliska dňa 14.3.2011, ju vyzval na zaplatenie dlžnej úverovej istiny vo výške 666,89€, dlžných úrokov, poplatkov a poistného vo výške 4,98€ a zmluvnej pokuty za omeškania so splácaním úveru vo výške 18,68€, spolu 690,55€. Následne ako už bolo vyššie uvedené, žalobkyňa uhradila žalovanému do 13.7.2012 350€, ktorá bola použitá žalovaným na úhradu dlžných zmluvných pokút vo výške 18,68€, dlžných zmluvných úrokov 4,98€ a čiastočnú úhradu úverovej istiny 326,34€, ktorá tak predstavovala podľa žalovaného k 13.7.2012 sumu 340,55€.

Žalobkyňa teda celkovo žalovanému uhradila sumu 4.053,36€ a to po 116,71€ dňa 9.11.2007, 13.12.2007, 14.1.2008, 13.2.2008, 13.3.2008, 9.4.2008, 13.5.2008, 13.6.2008, 14.7.2008, 14.8.2008, 16.9.2008, 15.10.2008, 18.11.2008, 15.12.2008, 16.1.2009, 20.2.2009, 20.3.2009, 17.4.2009, 21.5.2009, 5.6.2009, 13.7.2009, 28.8.2009, 21.9.2009, 23.10.2009, 24.11.2009, 27.1.2010, 30.4.2010, 2.7.2010 a 7.12.2010, dňa 18.11.2010 uhradila 40€, dňa 1.2.2010 uhradila 117€ a dňa 24.3.2010 uhradila 121,22€. Následne žalobkyňa uhradila žalovanému dňa 10.5.2011, dňa 25.5.2011, dňa 30.6.2011, dňa 12.8.2011 a dňa 13.9.2011 po 70€, spolu 350€. Dňa 31.12.2012, teda po začatí konania 4C 81/2012, ktorá suma bola žalovanému na účet pripísaná dňa 2.1.2013, zaplatila žalobkyňa 40,55 €.

Podľa ust. § 497 Obch. zák. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ust. § 502 ods. 1 Obch. zák. Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, Ustanovenia Obchodného zákonníka, v rámci ktorých je zmluva o úvere považovaná za tzv. „absolútny obchod“, však v čase vzniku daného záväzkového vzťahu neobsahovali špeciálne ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, ktoré aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobia ako lex specialis., preto bolo potrebné riadiť sa všeobecnou právnou úpravou.

Podľa § 3 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného k 4.10.2007 veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; 3) v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. 4) Spotrebiteľom je

fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Veriteľ je povinný na miestach, na ktorých ponúka spotrebiteľský úver, uverejniť základné informácie o poskytovaní spotrebiteľského úveru, najmä o výške ročnej percentuálnej miere nákladov. Reklama) alebo akákoľvek ponuka vystavená na obchodných miestach, na ktorých veriteľ ponúka spotrebiteľský úver, v ktorej je uvedená úroková sadzba alebo akýkoľvek údaj týkajúci sa nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, musí obsahovať informáciu o ročnej percentuálnej miere nákladov vo forme príkladu výpočtu podľa prílohy č. 2, ak to nie je uskutočniteľné v inej forme. Pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere musí byť spotrebiteľ písomne oboznámený so zmluvnými podmienkami podľa §4. Na požiadanie musí veriteľ poskytnúť spotrebiteľovi ďalšie doplňujúce informácie. Pri úveroch formou povoleného prečerpania peňažných prostriedkov na bežnom účte poskytnutých bankou iným spôsobom ako na kreditné karty (§ 1 ods. 3) alebo, ak nemožno určiť ročnú percentuálnu mieru nákladov, musí byť spotrebiteľ najneskôr v čase uzatvorenia zmluvy písomne informovaný o a) úverovom limite, ak je stanovený, b) ročnej úrokovej sadzbe a poplatkoch platných od doby, keď bola zmluva uzatvorená a podmienkach, za ktorých môže byť zmenená a doplnená, c) postupe a spôsobe zániku alebo ukončenia zmluvy. Ak je na účte prípustné prečerpanie peňažných prostriedkov a toto prečerpanie trvá dlhšie ako tri mesiace, spotrebiteľ musí byť písomne informovaný o ročnej úrokovej sadzbe, poplatkoch a ďalších dôsledkoch. Ak veriteľ ponúka spotrebiteľské úvery tomu istému spotrebiteľovi za rôznych podmienok, ročná percentuálna miera nákladov musí byť uvedená na výpočte podľa prílohy č. 1 vo forme príkladu výpočtu podľa prílohy č. 2. Počas trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere je veriteľ povinný písomne a bezodkladne informovať spotrebiteľa o zmene ročnej úrokovej sadzby a poplatkov.

Podľa § 4 zákona 258/2001 Z.z. účinného k 4.10.2007 zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) obsahuje najmä a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť, b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby, d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom, e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, f) meno a adresu spotrebiteľa, g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov, i) výpočet nákladov uvedených v §2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad. Zmluva ďalej obsahuje a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa §6, b) sankcie za porušenie zmluvy, c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenku alebo šek, d) spôsob zániku záväzku zo zmluvy, e) práva spotrebiteľa podľa § 7. Pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba. Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis. 7) Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu. Ak spotrebiteľ použije na splnenie záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zmenku alebo šek, 8) musí si veriteľ počínať tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa, ktoré vyplývajú zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 7 veriteľom.

Podľa § 5 zákona 258/2001 Z.z. účinného k 4.10.2007 ak bol spotrebiteľský úver poskytnutý na zakúpenie tovaru alebo poskytnutie služby, veriteľ je oprávnený od zmluvy odstúpiť, 9) ak je spotrebiteľ v omeškaní jednej splátky za časové obdobie dlhšie ako tri mesiace alebo dvoch splátok.

Bod 9 predmetného zákonného ustanovenia odkazuje § Občiansky zákonník.

Podľa § 40 ods. 1 Obč. zák. ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa článku V-5. všeobecných zmluvných podmienok zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, uzavretej medzi účastníkmi dňa 4.10.2007 výpoveď zmluvy o úvere ako aj odstúpenie od nej je potrebné vykonať formou doporučeného listu. Výpoveď je účinná okamihom jej doručenia druhej strane. Odstúpenie nadobúda účinnosti ku koncu kalendárneho mesiaca

nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo doručené oznámenie o odstúpení druhej zmluvnej strane. Ku dňu účinnosti odstúpenia lebo výpovede je splatný celý dlh klienta voči Cetelemu. Odo dňa splatnosti dlhu je Cetelem oprávnený účtovať klientovi úroky z omeškania vo výške 0,08 % z dlžnej sumy za každý i začatý deň omeškania. Cetelem je klientovi úroky z omeškania vo výške 0,08 % z dlžnej sumy za každý i začatý deň omeškania aj v prípade márneho uplynutia splatnosti akejkoľvek mesačnej splátky a to odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti príslušnej mesačnej splátky. Zánikom zmluvy nezanikajú práva a povinnosti podľa čl. V-1. Cetelem je oprávnený požadovať od klienta úhradu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške stanovenej sadzobníkom poplatkov a platným právnym poriadkom, najmä požadovať zaplatenie poplatku za vyhotovenie a zaslanie upomienky a za vstup pohľadávky do vymáhania.

Podľa článku IV.4-2 všeobecných zmluvných podmienok žalovaného, ktoré tvoria súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uzavretej medzi účastníkmi dňa 4.10.2007, Cetelem je oprávnený v časti III. 6 - 1 od úverovej zmluvy odstúpiť, a požadovať splatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia.

Podľa článku V-7. všeobecných zmluvných podmienok zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, uzavretej medzi účastníkmi dňa 4.10.2007 Cetelem doručuje všetky písomné oznámenia klientovi najmä poštou a to formou obyčajnej alebo doporučenej zásielky na jeho poslednú adresu známu Cetelemu. Ak klient písomnosť neprevezme považuje sa za doručení dňom márneho doručenia úložnej lehoty alebo z dôvodu nedoručiteľnosti (napr. zmena adresy) dňom jej vrátenia.

Podľa § 48 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 559 OZ splnením dlh zanikne.

Podľa článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa § 53 Občianskeho zákonníka účinného k 4.10.2007 Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa, c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví, d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu, e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi, f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú, g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty, h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli, i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 Občianskeho zákonníka účinného k 4.10.2007 Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa

najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Súdom prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok a dokonca aj abstraktná kontrola zmlúv (§ 153 ods. 3, 4 O.s.p.) s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života a tak naplniť cieľ čl. 6 smernice Rady 93/13/EHS „postarať sa, aby spotrebiteľov neprijateľné klauzuly v zmluvách nezaväzovali“.

Zákonom č. 150/2004 Z.z., ktorým bol novelizovaný Občiansky zákonník bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34). Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť len keď súd má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti, čiže určiť či je podmienka nečestná. Iba takto je možné chrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke. Podľa článku 3 ods. 1 uvedenej Smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podľa článku 3 ods. 2 Smernice podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa článku 3 ods. 3 Smernice príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé. Podľa prílohy Smernice bodu 1 písm. e) podmienkou uvedenou v článku 3 Smernice je požiadavka na spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako kompenzáciu.

Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Zákonodarca v Občianskom zákonníku v súvislosti s nerovnováhou v právnom pomere medzi spotrebiteľom a dodávateľom uzákonil v § 53 ods. 1 preventívne predpisy, teda ustanovenia, na základe ktorých ich nesmie obsahovať spotrebiteľská zmluva. Na základe tohto ust. § 53 OZ bol do spotrebiteľskej legislatívy zavedený generálny zákaz použitia neprijateľných zmluvných podmienok spotrebiteľských zmlúv. Porušenie tohto zákazu je sankcionované neplatnosťou dotknutých neprijateľných zmluvných podmienok (§ 53 ods. 5 OZ).

Občiansky zákonník vychádza pri zákaze neprijateľných zmluvných podmienok z toho, že v spotrebiteľských zmluvách často vystupujú nerovné subjekty. Ust. § 53 ods. 1 OZ má povahu kogentnej právnej normy, ktorá dodávateľom výslovne zakazuje použiť v spotrebiteľských zmluvách také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na ochranu spotrebiteľa. Podľa § 53 ods. 3 OZ vypočítava indikatívne, čo sa za neprijateľnú podmienku považuje.

Všeobecné zmluvné podmienky sú všetky zmluvné podmienky formulované pre množstvo zmlúv, ktoré poskytuje jedna zmluvná strana druhej zmluvnej strane pri uzatvorení zmluvy. Nezáleží na tom, či ustanovenia tvoria navonok osobitnú súčasť zmluvy, alebo či sú prijaté do samotnej zmluvy, alebo formou dodatku zmluvu dopĺňajú, aký rozsah majú, ako sú napísané a akú formu má zmluva. Zmyslom a cieľom právnej úpravy je nepoužívať neprijateľnú zmluvnú podmienku a to najmä neuplatňovať nároky z nej vyplývajúce na súde a neprijímať plnenia z nej.

Z predložených listín možno ustáliť, že niet pochyb o tom, že dňa 4.10.2007 účastníci konania uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni 3.319,39€ a žalobkyňa mu mala uhradiť spolu 36 mesačných splátok po 116,71€, spolu 4.201,56€. Žalovaný konal v rámci predmetu svojej činnosti a je teda veriteľom. Žalobkyňa zmluvu neuzatvorila pri výkone svojej podnikateľskej činnosti a je spotrebiteľom. Súd ďalej z prehľadu splátok platených žalobkyňou, zistil, že žalobkyňa uhradila žalovanému celkovo 4.053,36€. Z písomností predložených žalovaným je nepochybné, že žalovaný oznámením, doručeným žalobkyni za použitia fikcie doručovania, odstúpil od zmluvy o spotrebiteľskom úvere s žalobkyňou a to s účinnosťou k 31.5.2011, v zmysle článku V-5 a V-7

všeobecných zmluvných podmienok žalovaného a zmluva sa od počiatku zrušila.

V súlade s vyššie konštatovaným, súd považuje ustanovenie článku V - 5 všeobecných zmluvných podmienok žalovaného, ktoré tvoria súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uzavretej medzi účastníkmi dňa 4.10.2007, v časti ustanovujúcej:

- ku dňu účinnosti odstúpenia sa stáva splatným celý dlh žalobkyne,
- odo dňa splatnosti je Cetelem oprávnený účtovať žalobkyňi úroky z omeškania vo výške 0,08% denne
- Cetelem je oprávnený požadovať od klienta úhradu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške stanovenej SP a platným právnym poriadkom, najmä požadovať zaplatenie poplatku za vyhotovenia a zaslanie upomienky a za vstup pohľadávky do vymáhania,

ako aj ustanovenie článku IV.4-2 všeobecných zmluvných podmienok žalovaného, ktoré tvoria súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uzavretej medzi účastníkmi dňa 4.10.2007, v časti ustanovujúcej:

- Cetelem je oprávnený v časti III. 6 - 1 od úverovej zmluvy odstúpiť, a požadovať splatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia,

ako aj ustanovenie článku III.6-1 všeobecných zmluvných podmienok žalovaného, ktoré tvoria súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, uzavretej medzi účastníkmi dňa 4.10.2007, v časti ustanovujúcej:

- zmluva o úvere je uzavretá na dobu trvania záväzkov z nej vyplývajúcich. Cetelem je oprávnený od nej odstúpiť a požadovať splatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia v prípade, že klient sa dostal do omeškania so zaplatením viac než dvoch po sebe nasledujúcich splátok alebo jednej splátky dlhšie ako 3 mesiace, alebo klient porušil niektorú z ďalších povinností vyplývajúcich zo zmluvy o úvere alebo zo zmlúv, ktorých predmetom je zabezpečenie pohľadávky z úveru,
- za neprijateľné, narúšajúce rovnováhu práv a povinností účastníkov v neprospech žalobkyne a teda neplatné.

Súd tieto ustanovenia považuje za neprijateľné z toho dôvodu, že jednostranne v prospech žalovaného upravujú postup nasledujúci po odstúpení od zmluvy a to odlišne ako Občiansky zákonník, účinný v danom čase. V zmysle § 48 ods. 2 OZ odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Účastníkmi bolo vo všeobecných obchodných podmienkach dohodnuté inak a to obsahovo tak, že odstúpením od zmluvy sa stáva splatným celý dlh žalobkyne a tá je povinná ho žalovanému uhradiť, vrátane príslušenstva ako sú 0,08% denné úroky z omeškania, poplatku za vyhotovenie a zaslanie upomienky, poplatku za vstup pohľadávky do vymáhania a pod. Je nepochybné, že zmluva z 4.10.2007 je klasickou formulárovou zmluvou, ktorú žalovaný pripravil pre žalobkyňu a ktorú táto podpísala bez možnosti posúdiť jej obsah a zmeniť jednotlivé zmluvné podmienky. Z obsahu takejto zmluvy je to však nepochybné aj s ohľadom, že zahŕňa viaceré možné zmluvy - ako napr. klasický úver, revolvingový úver, nákup spotrebného tovaru a teda aj všeobecné zmluvné podmienky majú ustanovenia, ako napr. v článku III - 5 - 3 podmienky, ktoré sa právneho vzťahu účastníkov netýkajú, keďže žalobkyňa nepoužila peňažné prostriedky na nákup spotrebného tovaru u žalovaného. Navyše predmetné zmluvné podmienky na druhej strane zmluvy sú napísané veľmi malým (menším než iné ustanovenia zmluvy) a zle čitateľným písmom, na čo je ďalším argumentom pre ich neprijateľnosť.

Preštudovaním uvedených všeobecných zmluvných podmienok súd dospel k záveru, že sú jednostranne výhodné pre žalovaného - čo dokazuje napr. článok:

III-3-3, v zmysle ktorého o termíne zaplatenia časti kúpnej ceny, ktorá nie je financovaná z úveru, rozhoduje predajca

- III. 4 - 1 Cetelem splátku použije na úhradu úrokov, poplatkov podľa zmluvy o úvere, vrátane čiastky určenej na poistenie a až tak na splátku časti úverovej istiny
- III. 5 - 1 Cetelem je oprávnený požadovať od klienta na zabezpečenie svojej pohľadávky uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy v prospech Cetelemu. Návrh dohody o zrážkach zo mzdy je vypracovaný Cetelemom (a je súčasťou zmluvy v časti F).
- III.5 - 4 v prípade vzniku poistnej udalosti použije Cetelem poistné plnenie poisťovne na úhradu svojej splatnej pohľadávky voči klientovi
- IV- 1 - 1 v prípade prijatia návrhu podľa čl. III- 1- 1 Cetelem zaradí klienta medzi žiadateľov o poskytnutie úverového rámca a vydanie úverovej karty. Rozhodnutie o poskytnutí ÚR prislúcha Cetelemu a závisí najmä od posúdenia údajov uvedených klientom v žiadosti a priebehu splácania klasického úveru.
- IV- 2 -5 Cetelem je na základe opätovného vyhodnotenia klienta oprávnený a to aj jednostranne, zmeniť maximálny úverový rámec. Pokiaľ o zmenu maximálneho úverového rámca požiada klient, je Cetelem oprávnený vyžiadať si od neho údaje, ktoré pokladá za potrebné a prípadne

požadovať ich doloženie. Cetelem je oprávnený podmieniť vyhotovenie žiadosti a čerpanie peňažných prostriedkov opätovným poskytnutím údajov o klientovi. Cetelem si vyhradzuje právo stanoviť limit výšky čerpaného úveru v časovom intervale i limit maximálnej splátky.

- V- 6 Cetelem si vyhradzuje právo meniť náklady.

- V-9 ak klient uhradí na účet Cetelemu sumu presahujúcu všetky jeho záväzky zo zmlúv o úvere a tie v dôsledku takéhoto plnenia zaniknú, je Cetelem oprávnený započítať preplatok a iné splatné pohľadávky, ktoré má voči klientovi.

- V- 12 Cetelem je oprávnený meniť všeobecné zmluvné podmienky a sadzobník poplatkov a iné podmienky súvisiace so zmluvou v závislosti so zmenou právnych noriem alebo zmeny svojej obchodnej politiky.

Tieto ustanovenia sú len niektorými, v rámci všeobecných zmluvných podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy medzi účastníkmi, z ktorých vyplýva ich jednostrannosť v prospech žalovaného. V zmluve nie sú takéto výhody žalovaného rovnomerne vyvážené, žalovaný môže jednostranne rozhodovať o podstatných veciach, pričom žalobkyni rovnaké právo nepatrí, napr. len žalovaný môže požadovať od žalobkyne uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, len žalovaný môže jednostranne meniť náklady, sadzobník poplatkov a podobne.

Súd teda súhrnne uvádza, že pri vyhotovení týchto zmluvných podmienok žalovaný preferoval svoje záujmy, vyhotovil ich bez súčinnosti s žalobkyňou, tá nemala možnosť ich nijako ovplyvniť a pokiaľ chcela uzavrieť zmluvu s žalovaným, musela ju akceptovať práve v takejto a nijakej inej podobe. Preto sú aj vyššie uvedené zmluvné ustanovenia, ktoré upravujú právne následky odstúpenia od zmluvy o úvere zo dňa 4.10.2007 v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa, neprijateľné, keďže spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v prospech žalovaného ako dodávateľa, následkom čoho je ich neplatnosť.

Odstúpením od zmluvy žalovaným, listom, ktorý žalovaný zaslal žalobkyni dňa 10.3.2011 a ktorý sa mu od žalobkyne vrátil ako neprevzatý v odbernej lehote 4.4.2011, pričom žalobkyňa bola nezastihnutá v mieste svojho trvalého bydliska dňa 14.3.2011. Následným uplynutím 18 dňovej úložnej lehoty dňa 1.4.2011, sa stala zásielka pre žalobkyňu doručenou v zmysle článku V- 7 všeobecných zmluvných podmienok žalovaného, následkom čoho sa predmetná zmluva zo dňa 4.10.2007 zrušila, s účinnosťou k 31.5.2011 a žalovaný mal právo požadovať od žalobkyne iba to, čo jej poskytol a to sumu 3.319,39€.

Podľa § 451 Obč. zák. Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 107 Obč. zák. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihladne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietkať.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný žalobkyni poskytol peňažnú sumu vo výške 3.319,39€. Len takúto sumu môže požadovať ako plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol v zmysle § 451 OZ, pretože pôvodne platná zmluva o spotrebiteľskom úvere sa od počiatku zrušila z dôvodu odstúpenia žalovaného od nej. Záväzok žalobkyne v tejto výške však zanikol dňa 30.4.2010 pripísaním sumy 116,71€ na účet žalovaného, pretože žalobkyňa predtým 26 - imi splátkami po 116,71€ uhradila žalovanému 3.034,46€, následne uhradila dňa 1.2.2010 sumu 117€ a dňa 24.3.2010 sumu 121,22€, čiže dokopy 3.272,68€. Následne teda úhradou splátky 116,71€ nielenže splnila svoj záväzok voči žalovanému v celom rozsahu, ale preplatila mu 70€. Následné platby žalobkyne v celkovej výške 663,97€ (2x 116,71€, 1x 40€, 1x 40,55€ a 5 x 70€) už nemali byť žalobkyňou zaplatené ako záväzok zo zmluvy zo dňa 4.10.2007.

V tejto žalobe si žalobkyňa teda uplatňuje sumu 733,97€ ako bezdôvodné obohatenie sa žalovaného, pričom sa jedná o sumu, ktorá predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú žalobkyňa žalovanému zaplatila a to vo výške 4.053,36€ a sumou, ktorú mu mala poskytnúť na základe zmluvy o úvere, ktorá zanikla odstúpením žalovaného od nej a to vo výške 3.319,39€.

V tomto právnom prípade sa jedná o bezdôvodné obohatenie sa žalovaného, na základe prijatia plnenia bez právneho dôvodu. Pôvodná zmluva o úvere, ako už bolo uvedené zanikla dňa 31.5.2011 a neskoršie platby žalobkyne, ako už bolo vysvetlené v tomto rozsudku, predstavujú plnenia žalobkyne pre žalovaného bez právneho dôvodu, pretože pôvodný dôvod plnenia zanikol.

Žalovaný však vzniesol námietku premlčania v dôsledku čoho je súd povinný sa ňou zaoberať. Žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela na pojednávaní dňa 26.4.2013, kedy súd vyhlásil rozsudok vo veci 4C 81/2012 rovnakých účastníkov, ale v opačnom procesnom postavení, kde žalobkyňa v odôvodnení rozsudku vysvetlil, že sa jedná o bezdôvodné obohatenie, ak platila viac, než sumu 3.319,39€. Od toho okamihu jej začala plynúť 2 ročná subjektívna lehota na podanie žaloby, čo však žalobkyňa stihla, keďže žalobu podala dňa 3.2.2014. Zároveň sa však premlčali všetky jej platby žalovanému, ktoré boli žalobkyňou zaplatené viac než 3 roky od podania žaloby, teda od 3.2.2011.

To predstavujú platby po 116,71€ dňa 9.11.2007, 13.12.2007, 14.1.2008, 13.2.2008, 13.3.2008, 9.4.2008, 13.5.2008, 13.6.2008, 14.7.2008, 14.8.2008, 16.9.2008, 15.10.2008, 18.11.2008, 15.12.2008, 16.1.2009, 20.2.2009, 20.3.2009, 17.4.2009, 21.5.2009, 5.6.2009, 13.7.2009, 28.8.2009, 21.9.2009, 23.10.2009, 24.11.2009, 27.1.2010, 30.4.2010, 2.7.2010 a 7.12.2010, dňa 18.11.2010 uhradila 40€, dňa 1.2.2010 uhradila 117€ a dňa 24.3.2010 uhradila 121,22€.

Nepremičané sú platby žalobkyne žalovanému po 70€ a to dňa 10.5.2011, dňa 25.5.2011, dňa 30.6.2011, dňa 12.8.2011 a dňa 13.9.2011 po 70€, spolu 350€. Dňa 31.12.2012 zaplatila žalobkyňa žalovanému ešte 40,55 €. Táto celková suma 390,55€ predstavuje bezdôvodné obohatenie sa žalovaného na úkor žalobkyne titulom bezdôvodného obohatenia, pretože žalobkyňa túto sumu zaplatila žalovanému bez právneho dôvodu potom, čo žalovaný účinne odstúpil od zmluvy o úvere s žalobkyňou. Súd teda rozhodol v zmysle prvého výroku tohto rozsudku.

O náhrade trov konania medzi žalobkyňou a žalovaným súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p. a skutočnosti, že obaja účastníci mali vo veci pomerne rovnaký úspech.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Bardejov, v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).